

אפ"י
האגף לפיקוח על היצוא הביטחוני

אכיפה בחשיפה

מספר 3

נובמבר 2024

יצואנים נכבדים,

ברוכים הבאים לחוברת המידע החדשה ליצואנים ביטחוניים. מטרתה של חוברת זו היא להדגים מקרים בהם חרגו יצואנים מהוראות חוק הפיקוח על יצוא ביטחוני (להלן – החוק או חוק הפיקוח) ולספק תובנות בדבר החוק והתקנות מכוחו.

אגף הפיקוח על יצוא ביטחוני (אפ"י) הוקם לפני 18 שנים במטרה לפקח על היצוא הביטחוני ממדינת ישראל. ביסודו של הפיקוח עומדות תכליות ריבוניות חשובות ביותר שעיקרן שמירה על ביטחון המדינה, יחסי החוץ שלה, התחייבויותיה הבינ"ל ושמירה על אינטרסים חיוניים אחרים של מדינת ישראל.

ברור לכולם כי היצוא הביטחוני הוא בעל חשיבות אסטרטגית למדינת ישראל וחיוני ביותר לקיומה של התעשייה הביטחונית הישראלית ולקידום אינטרסים של המדינה. יחד עם זאת, מי שעוסק בתחום זה מחויב בנטילת אחריות גבוהה וציות קפדני לחוק. לכל חריגה או הפרה של החוק עלולות להיות השלכות משמעותיות על ביטחון המדינה ויחסי החוץ שלה.

בחוברת זו רוכזו אירועים בהם בוצעו הפרות של החוק. פירטנו אודות הפרות, הגורמים להם והתובנות שניתן ללמוד מהם. אנו מאמינים שהפקת לקחים ושיתוף המידע יסייע לכם היצואנים לפעול באופן חוקי ובטוח. בנוסף לכך, פירטנו את רשימת הסנקציות בהן ניתן לנקוט עפ"י חוק לכל סעיף הפרה.

אני קוראת לכל יצואן להכיר לעומק את החובות המוטלות עליו מכוח החוק וכן את ההוראות הרלוונטיות, להפעיל בחברה תכנית ציות למניעת שוחד ולוודא כי פעילותו עומדת בסטנדרטים הנדרשים.

עמידה בדרישות החוק היא תנאי בסיסי להבטחת המשכיותו של היצוא הביטחוני ולשמירה על האינטרסים של מדינת ישראל בזירה הבינלאומית.

אני מאחלת לכם שתמצאו עניין בחוברת זו, אולי תחדשו לעצמכם או לכל הפחות תרעננו את הזיכרון, והעיקר שתישארו ברכה בעמלכם ושניפגש בנסיבות נכונות.

בברכה

רחלי חן
ר' אפ"י

יצואנים נכבדים,

היצוא הביטחוני הוא אחד הענפים המורכבים והרגישים במשק, ואחד מהתפקידים המרכזיים של כל גורם הפועל בו הוא הבטחת פעילות תקינה, אתית ומותאמת לחוקי המדינה, תקנות וסטנדרטים בינלאומיים.

החוברת שלפניכם מרכזת מקרים נבחרים בהם יצואנים ביטחוניים נחשפו להשלכות של אי עמידה בהוראות החוק, וכן תובנות משמעותיות הנובעות מאירועים אלו. כמו כן פירטנו את רשימת הסנקציות בהן ניתן לנקוט עפ"י חוק לכל סעיף הפרה.

שמירה על החוק והתקנות מצד היצואנים אינה רק חובה חוקית, אלא גם ערך שמקדם את ההצלחה העסקית בטווח הארוך. עמידה קפדנית בדרישות החוק והרגולציה מחזקת את המוניטין של החברה בזירה הבינלאומית, מעצימה את אמון הלקוחות והשותפים ותורמת רבות לעמידה ביעדי החברה.

מטרת חוברת זו היא להעניק לכם כלי למידה, מתוך שאיפה להימנע מאירועים דומים, לחזק את המודעות בחברה לגבי החובות החלים עליכם כיצואנים ביטחוניים ולשפר את היכולות שלכם לפעול בהתאם לחוקים ולסטנדרטים הגבוהים ביותר.

אפ"י מחויב לבצע פעולות אכיפה ולקבל החלטות בהתאם להוראות החוק והתקנות, תוך שמירה על עקרונות של שוויון, מידתיות, יעילות, שקיפות והגינות. האכיפה שאפ"י מוביל בנחישות וללא משוא פנים כוללת במקרים של הפרת החוק ערוצי טיפול מנהליים או פליליים.

חטיבת האכיפה באפ"י אחראית, בין היתר, על בדיקת חשדות להפרת הוראות החוק או תנאי מתנאי הרישיונות ומתפקידה להמליץ לרשות המוסמכת בדבר מישור הטיפול המתאים ודרך הטיפול המתאימה באירוע.

קראו בעיון את הדוגמאות, הניתוחים והלקחים המובאים כאן – כל אלה יאפשרו לכם לשמור על סטנדרטים מחמירים ולהבטיח את הצלחתכם בסביבה העסקית המורכבת של יצוא ביטחוני בה הנכם פעילים.

קריאה מהנה,

יורם זיפלינגר

ס' ר' אפ"י לאכיפה ושת"פ בינ"ל

דוגמאות לאירועי הפרה של החוק

חריגה מתקנות הפטור

יצואן ייצא ציוד ביטחוני לאחר תיקונו בישראל תחת סעיף 2(א)(5) לתקנות הפטור מרישיון יצוא ביטחוני (להלן – **תקנות הפטור מרישיון יצוא**). סעיף זה מאפשר יצוא של ציוד שהוחזר לישראל לצורך מתן שירות ביטחוני, בתוך 10 שנים ממועד היצוא המקורי. במקרה זה היצואן החזיר את המוצר ללקוח כ-13 שנים לאחר מועד היצוא המקורי.

תובנה: על היצואן להכיר היטב את סעיפי תקנות הפטור לפיהם הוא מייצא ואת התנאים המפורטים בהם, ולוודא כי הוא עומד בכלם.

חריגה מתקנות הפטור

יצואן שלח לתערוכות מוצרים אשר שהו בחו"ל 230 ימים יותר ממה שמאפשרת תקנת הפטור (סעיף 2.(א)(3) לתקנות הפטור מרישיון יצוא). היצואן טען כי שלח לתערוכות מוצרים ללא תכולה אלקטרונית ועל כן, להבנתו, מדובר היה בדגמים שלא נדרשים בהחזרה לארץ.

תובנה: "דגם" הינו מודל של מוצר מפוקח, ללא כל יכולות פונקציונאליות ואשר אינו מכיל רכיבים או חלקים מהמוצר המקורי כלל. יצוא של דגם כאמור אינו נדרש ברישיון יצוא.

יצוא של מודל שאינו עונה באופן מלא להגדרה זו, נדרש ברישיונות יצוא כחוק, כמו גם עמידה במגבלות תנאי תקנות הפטור.

להשלמת התמונה יובהר כי הצגת דגם, כהגדרתו לעיל, המבוצעת לצורך קידום פעולת יצוא ביטחוני, נדרשת ברישיון שיווק.

ביצוע פעולות שיווק ללא רישיון מתאים

יצואן העביר הצעת מחיר עבור חלקי חילוף של ציוד ביטחוני לגורם ביניים ממדינה זרה המבצע פעולות תחזוקה עבור גורם הממשל. רישיון השיווק שהיה בידי היצואן עבור גורם הממשל לא כלל גורם ביניים זה. היצואן טען שלא ביצע פעולת שיווק יזומה וכי בידיו רישיון שיווק ללקוח הסופי.

תובנה: העברת הצעת מחיר מהווה פעולת שיווק הנדרשת ברישיון גם אם הלקוח פנה מיוזמתו ליצואן. בנוסף, על רישיון השיווק לכלול את כל גורמי הביניים באמצעותם ניתן לשווק את המוצר עבור הלקוח הסופי.

ביצוע פעולות שיווק ללא רישיון שיווק

יצואן הגיש בקשה לרישיון יצוא עבור מוצר לחברה זרה, תחת הסדר אינטגרטורים, זאת מבלי שהחזיק ברישיון שיווק כנדרש. היצואן טען כי האינטגרטור רשום במדינה מותרת וכי המוצר הינו מוצר פטור, ולכן פעולותיו נופלות תחת תקנות הפטור.

תובנה: חובה על יצואן להחזיק ברישיון שיווק כדין בעת הגשת בקשה לרישיון יצוא תחת הסדר אינטגרטורים. לא ניתן לעשות שימוש בתקנות הפטור מרישיון שיווק במקרה זה מאחר שלא ניתן להתייחס לאינטגרטור כמשתמש סופי.

ביצוע פעולות שיווק ללא רישיון שיווק

יצואן העביר הצעת מחיר ללקוח בטרם קיבל עבורו רישיון שיווק. היצואן ציין כי הפרויקט הינו בהובלת גורמי המשרד במסגרת GTG וכי הפרטים שהעביר בהצעת המחיר כבר נדונו בין הממשלות ובין קבלני המשנה במהלך הפרויקט.

תובנה: גם במקרים בהם קיימת מעורבות של גורם ממשל בעסקה, על היצואן להחזיק ברישיון שיווק מתאים עוד בתחילת הדרך וטרם ביצוע כל פעולת שיווק.

יצוא ללא רישיון יצוא

יצואן ביצע מספר פעולות יצוא ללא רישיון. לטענתו, סבר שציוד ביטחוני רשום שהוגדר כ"מוצר פטור" משמעותו פטור מפיקוח, ולכן ייצא את המוצרים מבלי לקבל רישיונות כנדרש.

תובנה: יש להבחין בין "מוצר פטור" אשר אינו נדרש ברישיון שיווק למדינות מותרות (תהליך רישוי חד-שלבי), לבין מוצר שהוחלט לגביו כי "אינו נדרש בפיקוח", אשר לא נדרש בקבלת רישיונות כלל ואינו מפוקח על-ידי אפ"י.

יצוא ללא רישיון יצוא

בעת שיצואן ביקש לייצא מספר יחידות ממוצר מסוים עבורו החזיק ברישיון יצוא, סורב ליצוא ע"י המכס, אשר הסב את תשומת ליבו לכך שרישיון היצוא שבידיו פג תוקף ארבעה ימים קודם לכן. אז גם הבחין כי תוקף רישום החברה במרשם היצוא הביטחוני פג והגיש בקשה לחדשו.

תובנה: על היצואן לדעת היטב מתי יפוג תוקף רישומו במרשם היצואנים, ולהגיש בקשה לחידושו מבעוד מועד. כמו כן עליו להכיר היטב את תאריכי התפוגה של רישיונותיו ולבקש חידושם מבעוד מועד בהתאם לצורך.

יצוא ללא רישיון - העברת ידע ביטחוני

יצואן הגיש בקשה לרישיון יצוא במסגרתה ביקש לשלוח מספר יחידות של מוצר אשר לדבריו ישמשו להכשרת עובדי הלקוח לצורך הרכבתם. במכתב הנלווה לבקשה, ציין היצואן כי מבקש גם העברת ידע אך הוא לא סימן זאת בטפסי הבקשה. לפיכך, ברישיון היצוא שניתן ליצואן לא אושרה העברת ידע.

תובנה: על היצואן לוודא כי הפרטים בטופס הבקשה לרישיון תואמים את הפרטים במכתב הנלווה. על היצואן לבדוק היטב את פרטי הרישיון מיד עם קבלתו, ולפנות לאפ"י במקרה שהרישיון אינו תואם לבקשתו.

יצוא ללא רישיון יצוא

יצואן מכר תחת רישיון יצוא מערכות עם יכולות שלא צוינו במסמך רישום המוצר. היצואן טען כי טעה לחשוב שפועל באופן תקין מאחר שרישיונות אחרים שהחזיק באותה עת, עבור מערכות אחרות, כללו מגבלה האוסרת יצוא של יכולות אלו. הדבר הביא אותו למסקנה כי היכן שלא נרשמה המגבלה, מתאפשרת הוספת היכולת.

תובנה: רישיון יצוא ניתן ליצואן עבור המוצר כפי שנרשם באפ"י ואשר עבורו הונפק מסמך "אישור רישום מוצר" (ת"ז מוצר). כל עוד לא הונפקה ע"י אפ"י גרסה חדשה ל"אישור רישום המוצר", לא נכנסו לתוקף שינויים/עדכונים שהתבקשו לבצע ברישום המוצר. בנוסף, לא ניתן להסתמך על מגבלות ברישיונות אחרים בכדי להסיק לגבי רישיון בו לא קיימות מגבלות כאמור. במקרה שבו עולה ספק בדבר תחולה של רישיון כלשהו, יש לפנות לאפ"י ולהמנע מקבלת החלטה באופן עצמאי.

יצוא שלא בהתאם לתנאי הרישיון

יצואן ביצע עסקה עם לקוח זר למכירת ציוד מיגון אישי, כאשר תנאי המכירה היה אספקה בשערי המפעל בעוד שהאחריות על שילוח הציוד למדינת הלקוח הוטלה על הלקוח. היצואן החזיק ברישיון יצוא למדינת הלקוח אך הלקוח החליט לשלוח את הציוד למדינה אחרת. היצואן הציג בפני רשויות המכס בארץ את רישיון היצוא שהחזיק, אז עלה חוסר ההתאמה בין יעד המשלוח ליעד המופיע ברישיון היצוא.

תובנה: היצואן הינו בעל הרישיון ולכן נושא באחריות ליצוא מקצה לקצה ואינו יכול להעבירו לגורם אחר שיבצע בשמו את היצוא. על היצואן לוודא כי היצוא מבוצע בהתאם לפרטי הרישיון שקיבל. ככל שיידרש שהיצוא יבוצע ע"י גורם אחר, על אותו גורם לפנות לאפ"י ולבקש רישיון יצוא על שמו ובמקביל על היצואן לעדכן את אפ"י על מנת לבטל את רישיון היצוא שניתן לו.

יצוא ללא רישיון יצוא

במספר מקרים שונים ביצע יצואן יצוא של חלקים ואביזרים לטנקים לחברה זרה במדינה רגישה מבלי שהיו בידי רישיונות יצוא כנדרש בחוק. בכל אחת מפעולות היצוא הנ"ל, הצהיר היצואן למכס כי אין מדובר בציוד מפוקח הנדרש ברישיונות. היצואן טען כי הוא שימש ספק משנה בעסקה שבה היו מעורבות חברות נוספות וכי בעקבות סכסוך עסקי בין המעורבים בעסקה, לקח על עצמו לספק את חלקי החילוף ישירות ללקוח הזר, במקום חברה אחרת שהייתה אמורה לייצא את הציוד מלכתחילה.

תובנה: קבלת רישיון יצוא מהווה תנאי הכרחי ליצוא כדין. שיקולים מסחריים לעולם אינם גוברים על החובות המוטלות על היצואן לפעול כדין.

מתן שירות ביטחוני ללא רישיון

יצואן ביצע אצל לקוח בחו"ל התקנות של מערכות עבור יצואנים ישראלים אחרים, כקבלן משנה. בבדיקה עלה כי היצואן לא החזיק רישיונות יצוא מתאימים לביצוע שירות ביטחוני. היצואן ציין כי סבר שאינו נדרש ברישיונות לפעילות מכיוון שהרישיונות של הקבלן הראשי מספיקים לביצוע פעילות ההתקנה.

תובנה: על יצואן שנותן שירות ביטחוני חלה החובה להצטייד ברישיון מתאים, גם אם מתן השירות מתקיים במסגרת קבלנות משנה של יצואן אחר. החובה להצטייד ברישיונות חלה על היצואן נותן השירות, ללאקשר לרישיונותיו של הקבלן הראשי. לחילופין, עליו לוודא כי העובדים המועסקים מטעמו כנותני השירות נרשמים במרשם היצוא הביטחוני תחת הקבלן הראשי, אשר מחזיק ברישיון כנדרש.

שיווק יצוא ללא רישיונות בתחום הלוט"ר

יצואן העוסק בתחום העברות ידע ביטחוני, ביצע פעולות שיווק ויצוא לגורם פרטי במדינה זרה מבלי שהחזיק ברישיונות שיווק ויצוא מתאימים. ההפרות שביצע כללו, בין היתר, פגישות עם הלקוח, ביצוע סקרים עבורו וכן הגשת תוצרי הסקרים לידי הלקוח.

תובנה: פטור מרישיון שיווק בתחום הלוט"ר אינו חל על לקוחות שהינם גורמים פרטיים. זאת ועוד, הגשת תוצרי סקר ללקוח, הכוללים ידע המתייחס לכוחות ביטחון, לרבות ידע הנוגע לארגונם, לבנייתם, להפעלתם, לתורת הלחימה או לשיטות הדרכה ואימון או שיטות פעולה שלהם, וכן ידע בנוגע למדיניות ביטחון, לוחמה בטרור ושיטות אבטחה - הינה פעולת יצוא הנדרשת ברישיון יצוא.

פעילות ישראלים בחברות בחו"ל

תושב ישראל המעניק שירות ביטחוני מחוץ לישראל, באופן עצמאי או כעובד של חברה זרה, נדרש ברישיון שיווק ורישיון יצוא, בהתאם להוראות חוק הפיקוח על היצוא הביטחוני. "שירות ביטחוני" מוגדר בחוק, וכולל בין היתר, פעולות פיתוח של מערכות מפוקחות. כך לדוגמה, תושב ישראל שמפתח מערכות סייבר מפוקחות מחוץ לישראל, נדרש ברישיון טרם מתן השירות ואף טרם ביצוע פעולות לקידום עסקת מתן השירות) לדוגמה: טרם קיום משא ומתן לקראת חתימה על חוזה). פעולות כאמור, ללא רישיונות מתאימים, מהוות עבירה על החוק.

איסור ביצוע שינויים בטפסים והצהרות

חל איסור מוחלט לבצע כל שינוי או תיקון בנוסח הצהרת שימוש/משתמש סופי (8A) אשר מפורסמת באתר אפ"י וכן איסור מוחלט לתקן פרטים שמולאו בהצהרה לאחר חתימת הלקוח, גם לא במקרים בהם הלקוח אישר זאת. במקרים בהם נדרש שינוי או תיקון בפרטים שמולאו בהצהרה, יש להחתיים את הלקוח על הצהרה חדשה או לפנות לאפ"י עם תיאור הבעיה ולפעול בהתאם להנחיות שיתקבלו.

חובת דיווח על שינוי בבעלי שליטה בתאגיד

בסעיף 28(ד) בחוק הפיקוח נקבע כי על תאגיד הרשום במרשם היצוא הביטחוני חלה החובה למסור דיווח לרשות המוסמכת על כל שינוי שחל בבעלי השליטה בתאגיד. בגין הפרת הוראה זו בחוק, יכולה הרשות המוסמכת להטיל סנקציות על היצואן וביניהן אף הטלת עיצום כספי, וכן לנקוט בצעדים מנהליים נוספים מול יצואנים המפרים הוראה זו בחוק, ובכלל זה להשעותם ממרשם היצוא הביטחוני. יובהר כי האחריות לבדיקת תחולת החוק חלה על היצואן.

הגדרת דגם

"דגם" הוא מודל של מוצר מפוקח, ללא כל יכולות פונקציונליות, ואשר אינו מכיל רכיבים או חלקים מהמוצר המקורי כלל. מודל שעונה להגדרה זו, אינו נדרש ברישיון יצוא. מודל שאינו עונה באופן מלא להגדרה לעיל, והינו מוצר מפוקח יידרש ברישיונות שיווק ויצוא כנדרש עפ"י חוק. במידה והצגת הדגם, כהגדרתו לעיל, מתבצעת כחלק מקידום עסקת יצוא ביטחוני, אזי הדבר ייחשב פעולת שיווק ביטחוני הנדרשת ברישיון שיווק (אלא אם פעולות השיווק פטורות מרישיון, כמוגדר בתקנות הפיקוח על היצוא הביטחוני (פטור מרישיון שיווק ביטחוני)).

רישום במרשם של עובדי חברה חיצונית המסייעת ליצואן ביטחוני

כל גורם המבקש לייצא ציוד ביטחוני, להעביר ידע ביטחוני או לתת שירות ביטחוני, נדרש להירשם במרשם היצוא הביטחוני.

במקרים בהם יצואן מבקש להסתייע בגורמים חיצוניים לצורך ביצוע פעולות שיווק או יצוא ביטחוני מטעמו, עליו לרשום גורמים אלה במרשם היצוא הביטחוני תחת רישומו. לחלופין, ומבלי לגרוע מחובת היצואן להחזיק רישיונות כדן, עליו לוודא כי אותם גורמים נרשמים במרשם היצוא הביטחוני באופן עצמאי (או באמצעות החברה במסגרתה הם מועסקים) ומחזיקים ברישיון כנדרש.

רישיונות

על היצואנים חלה האחריות לפעול בהתאם לרישיונות השיווק והיצוא שברשותם. מודגש בזאת כי רישיון יצוא הינו רישיון הניתן עבור מוצר, כמויות ולקוח ספציפיים. כך למשל, ככל שיצואן מעוניין לייצא מוצר, עליו לפנות לאפ"י מבעוד מועד לצורך קבלת רישיון מתאים עבור המוצר הספציפי, גם אם הוא דומה במאפייניו למוצר אחר או אף מופחת יכולות בגינו כבר מחזיק היצואן רישיון יצוא.

מחויבות חוזית

מודגש כי במקרה בו רישיון שיווק מבוטל או מותלה על-ידי אפ"י, על היצואן להימנע גם מביצוע פעולת שיווק לקידום מתן שירותי תחזוקה למוצר ששוק בעבר תחת רישיון.

היכרות היצואנים עם מגבלות מוצרי יצואנים אחרים המשווקים על-ידם

על יצואנים המבצעים שיווק או יצוא של מוצר ביטחוני מפוקח שאינו מתוצרתם, אלא מתוצרת יצואן ישראלי אחר, להכיר היטב את כלל ההוראות, התנאים והמגבלות שנקבעו לגבי מוצר זה, לרבות במסגרת מסמך רישום מוצר, ולפעול על-פיהם.

פורש? משתחרר? לאן מכאן?

לפני שתחליט חשוב שתדע...

אזרחי ישראל, תושבי ישראל או תאגידי ישראל, הפועלים לקידום עסקאות יצוא ביטחוני המיוצא מישראל, נדרשים בקבלת רישיון שיווק ורישיון יצוא, בהתאם להוראות חוק הפיקוח על יצוא ביטחוני.

תושבי ישראל או תאגידי ישראל המעניקים שירות ביטחוני מחוץ לישראל, באופן עצמאי או כעובדים של תאגידי חוץ, נדרשים בקבלת רישיונות מתאימים למתן השירות הביטחוני, בהתאם להוראות חוק הפיקוח על יצוא ביטחוני.
'שירות ביטחוני' מוגדר בחוק, וכולל, בין היתר, פעולות לפיתוח וייצור של 'ציוד ביטחוני', כהגדרתו בחוק.

כך לדוגמה, תושבי ישראל שמפתח מערכות סייבר מפוקחות מחוץ לישראל, נדרש ברישיון טרם מתן השירות ואף טרם ביצוע פעולות לקידום עסקת מתן השירות (לדוגמה: טרם קיום משא ומתן לקראת חתימה על חוזה).

בנוסף, כל המעביר 'ידע ביטחוני' כהגדרתו בחוק (בכל דרך שהיא, לרבות בעל פה), בין אם כעצמאי ובין אם אגב העסקתו בחברה זרה, נדרש בקבלת רישיונות מתאימים, בהתאם להוראות חוק הפיקוח על יצוא ביטחוני.

החובה לקבל רישיונות מאגף הפיקוח על יצוא ביטחוני (אפ"י) חלה, בין היתר, גם על כל מי שלוקח חלק בהעברת 'ידע ביטחוני' במסגרת קורסים בתחום הלוט"ר (לדוגמה: מדריכי לוט"ר).

פעולות כאמור, ללא רישיונות מתאימים, מהוות עבירה על החוק ועלולות להביא לנקיטת אמצעים הקבועים בחוק.

אנו מזמינים אתכם להיכנס לאתר אפ"י וללמוד על החוק ועל החובות החלים על כל מי שבוחר לעסוק בתחום היצוא הביטחוני:

<https://exportctrl.mod.gov.il/Pages/default.aspx>

**"בואו נשמור על החוק ועל היתרון הטכנולוגי של צה"ל
ושל מדינת ישראל!"**

עבודת האכיפה - נתונים

בשנת 2023 התקיימו
79 ביקורות

בשנת 2023 נפתחו
95 אירועי אכיפה

עד כה בשנת 2024 נפתחו
68 אירועי אכיפה
(*נתון נכון לתאריך 4.11.24)

עד כה בשנת 2024 התקיימו
שימועים ל-
13 אירועי אכיפה
(*נתון נכון לתאריך 4.11.24)

עד כה בשנת 2024 התקיימו
89 ביקורות
(*נתון נכון לתאריך 4.11.24)

תחום ביקורות

תחום ביקורות ביח' לאכיפה ושת"פ בינ"ל מבצע ביקורות אצל כלל היצואנים הרשומים במרשם הפיקוח על יצוא ביטחוני ובממוצע מבצע כ - 100 ביקורות בשנה.

להלן פירוט אודות סוגי הביקורות:

ביקורת נושאת

בביקורת נושאת מתבצעת בדיקה מול היצואן אודות פעילות/רישיון/עסקה ספציפית וכל הנוגע אליה בהיבטי פיקוח על היצוא הביטחוני.

ביקורת פתע

ככל שעולה מידע לגבי יצואן ונדרשת ביקורת מיידית ויוחלט לקיים ביקורת פתע ללא תיאום מראש.

ביקורת ATP

(בדיקות קבלה) - ביקורת המתקיימת בעקבות מגבלה ברישיון השיווק המחייבת ביצוע ביקורת הנוגעת למגבלות ייחודיות. הביקורת מיועדת למקרים ספציפיים בלבד.

ביקור

ביקורים מתקיימים אצל חברות אשר אינן רשומות במרשם היצוא הביטחוני אך הן עוסקות בעולם תוכן שעשוי להיות נדרש בפיקוח. במסגרת ביקורים מקבל לעיתים צוות הביקורת לידיו מפרטים של מוצרי החברה אשר נבחנים ביח' הטכנולוגית ונקבע לגביהם האם נדרשים בפיקוח או לא.

ביקורת רוחבית

בביקורת רוחבית מתבצעת בדיקה מול היצואן אודות כלל הנושאים הקשורים להיבטי פיקוח על היצוא הביטחוני ועמידה בחוק הפיקוח על היצוא הביטחוני, הצווים והתקנות. בין היתר מבצע צוות הביקורת בדיקה כיצד מתבצע הפיקוח על היצוא הביטחוני בחברה, הדרכות ממונה הפיקוח באפ"י והדרכות פנימיות בחברה לעובדים הרלוונטיים לנושא. תיעוד מעקב ובקרה בנוגע לרישיונות ובקשות לרישיונות, רישום במרשם, נהלים, רישום מוצרי החברה, בדיקה מדגמית של רישיונות יצוא ושיווק ועוד.

ביקורת בתערוכה/כנס

ביקורת בתערוכות וכנסים בארץ, במסגרתה נבדקים ביתני תצוגה והרצאות שמועברות על ידי יצואנים לצורך בחינת עמידתם בהוראות החוק. היצואן ו/או בנוכחות נציג מטעמו.

סוגי ההפרות והסנקציות בהתאם לסעיפי החוק

חוק הפיקוח קובע שורה של סנקציות מנהליות ופליליות במקרים של הפרת הוראות החוק. בעמודים הבאים יפורטו ההפרות הקבועות בחוק והסנקציות בצידין.

סעיף בחוק	סוג ההפרה	הליך אפשרי לבירור
ס' 14	ביצוע פעולות שיווק ביטחוני ללא רישיון שיווק או שלא בהתאם לתנאי הרישיון	הליך פלילי או הליך מנהלי
ס' 15	ביצוע יצוא ביטחוני ללא רישיון יצוא או שלא בהתאם לתנאי הרישיון	
ס' 19	ביצוע יצוא של ציוד ביטחוני במעבר ללא רישיון או יצוא שלא בהתאם לתנאי הרישיון *	
ס' 21	ביצוע פעולת תיווך בין גורמי חוץ ללא רישיון תיווך או שלא בהתאם לתנאי הרישיון **	
ס' 28 (א)-(ב)	אי דיווח בנוגע לפעילות שיווק/יצוא ביטחוני *	הליך מנהלי
ס' 28 (ד)	אי דיווח על שינוי בבעלי שליטה	
ס' 31	אי ניהול רישום ושמירת מסמכים	
ס' 29-30	אי מסירת מידע או מסמכים וחוסר שת"פ עם דרישות אפ"י	
כללי	הפרת הוראה מהוראות החוק לפי חוק הפיקוח או תנאי מתנאי רישיון או הפרת הוראה שבדין	

* סעיף זה טרם הופעל

** סעיף זה טרם הופעל. לעומת זאת, סעיף 22 לחוק, האוסר ביצוע פעולות תיווך בין גורמי חוץ שלא בהתאם להחלטה של מועצת הביטחון של ארגון האומות המאוחדות, הינו בתוקף.

ענישה בתחום הפלילי

סוגי הסנקציות האפשריות	סוג ההפרה
מאסר עד 3 שנים	הפרת סעיפים 14,15,19,20,21 לחוק
קנס כספי של 6,780,000 מיליון ש"ח	
מאסר עד 5 שנים	הפרת סעיפים 14,15,19,20,21 לחוק בנסיבות מחמירות הפרת סעיף 22 לחוק
קנס כספי של 11,300,000 מיליון ש"ח	

מהן נסיבות מחמירות? סעיף 33 לחוק

- פעולת השיווק נושא העבירה נועדה לקדם עסקת יצוא ביטחוני לאויב, או שהגורם שאליו מיועדים הציוד הביטחוני, הידע הביטחוני או השירות הביטחוני הוא אויב.
- הציוד הביטחוני, הידע הביטחוני או השירות הביטחוני נושא העבירה סווגו בסיווג ביטחוני בידי גורם הביטחון המוסמך.
- פעולת השיווק נושא העבירה נועדה לקדם עסקת יצוא ביטחוני לגורם חוץ שלגביו נתקבלה החלטה של מועצת הביטחון כאמור בסעיף 22 לחוק או שהיצוא הביטחוני נושא העבירה הוא לגורם חוץ כאמור.
- פעולת השיווק או היצוא הביטחוני נושא העבירה נעשו בניגוד לתנאי הרישיון, הנוגע למגבלת שיווק או יצוא למדינות מסוימות.
- פעולת התיווך בין גורמי חוץ נושא העבירה נועדה לקדם עסקה עם אויב.

ענישה בתחום המנהלי

סוגי הסנקציות האפשריות	סוג ההפרה
<ul style="list-style-type: none"> רישום במרשם בתנאים/סירוב לרשום במרשם/השעיה מהמרשם סירוב/ביטול/התליה/הגבלה של רישיון 	הפרת כל הוראה מהוראות החוק או תנאי מתנאי הרישיון
<ul style="list-style-type: none"> רישום במרשם בתנאים/סירוב לרשום במרשם/השעיה מהמרשם סירוב/ביטול/התליה/הגבלה של רישיון 	הפרת סעיפים 14, 15, 19 או 21 לחוק
<ul style="list-style-type: none"> קנס אזרחי של 1,017,000 ₪ בגין הפרה נמשכת - תוספת של 20,340 ₪ לכל יום הפרה בגין הפרה חוזרת תוך שנתיים - תוספת של 508,500 ₪ 	
<ul style="list-style-type: none"> רישום בתנאים/סירוב לרשום במרשם/השעיה מהמרשם סירוב/ביטול/התליה/הגבלה של רישיון 	הפרת סעיפים 28(א) או 28(ב) לחוק
<ul style="list-style-type: none"> עיצום כספי של 2,259 ₪ לכל יום הפרה בגין הפרה חוזרת תוך שנתיים - תוספת של 1,129.5 ₪ לכל יום הפרה 	
<ul style="list-style-type: none"> רישום במרשם בתנאים/סירוב לרשום במרשם/השעיה מהמרשם סירוב/ביטול/התליה/הגבלה של רישיון 	הפרת סעיפים 28(ד) או 31 לחוק
<ul style="list-style-type: none"> עיצום כספי של 226,000 ₪ בגין הפרה נמשכת - תוספת של 4,520 ₪ לכל יום הפרה בגין הפרה חוזרת תוך שנתיים - תוספת של 113,000 ₪ 	

תקנות ההפחתה

תקנות הפיקוח על יצוא ביטחוני (הפחתה של העיצום הכספי), התשס"ח-2008 ותקנות הפיקוח על יצוא ביטחוני (הפחתה של סכומי הקנס האזרחי), התשס"ח-2008 קובעות שורה של נסיבות אשר בהתקיימן יופחת העיצום הכספי או הקנס האזרחי בשיעורים הקבועים בתקנות.

שיעור ההפחתה	נסיבות
50%	המפר לא הפר אותה הוראה בעבר*
25%	המפר הפסיק את ההפרה מיוזמתו ודיווח עליה לרשות המוסמכת
15%	המפר נקט פעולות למניעת הישנות ההפרה ולהקטנת הנזק, להנחת דעתה של הרשות המוסמכת
בהתאם למחזור המכירות	סכום העיצום הכספי או הקנס האזרחי לא יעלו על 20% ממחזור המכירות של המפר**
עד 20%	בעיצום כספי בלבד - כאשר המפר הוא יחיד (שאינו תאגיד), ומצאה הרשות המוסמכת שהפרת ההוראה נגרמה בשל נסיבות אישיות המצדיקות הפחתה של העיצום, או שנתקיימו נסיבות אישיות קשות המצדיקות שלא למצות את הדין עם המפר, רשאית הרשות המוסמכת להפחית את סכום העיצום הכספי.

* בהתאם לדיני התאגידים רואה אפ"י כל חברה כישות משפטית נפרדת, לכל זכות או חובה. חטיבה בתוך חברה, אשר אינה מהווה ישות משפטית נפרדת, אינה נחשבת לחברה כשלעצמה.

** מחזור המכירות של השנה הקלנדרית שקדמה למועד קבלת ההחלטה על הטלת הקנס או העיצום.

שיקול הדעת באכיפה

בבואה לבחון הטלת סנקציה בגין הפרת הוראה מהוראות חוק הפיקוח, בוחנת הרשות המוסמכת, בין השאר, את נסיבות האירוע ובהן רגישות המוצר או סיווגו, זהות המדינה או הגורמים המעורבים, האם נגרם או עלול היה להיגרם נזק ביטחוני או מדיני, סוג הטעות וכד'. כמו כן, בוחנת הרשות המוסמכת את דפוס ההתנהלות של היצואן בהיבט פיקוח על יצוא ביטחוני ובכלל זה אירועי הפרה קודמים, קיומם או העדרם של אמצעי פיקוח בחברה, ניסיון היצואן בתחום היצוא הביטחוני, הפעולות שננקטו לאחר גילוי ההפרה וכל נתון רלוונטי אחר בנסיבות העניין.

אין לראות בחוברת זו מסמך משפטי מחייב.
למען הסר ספק, בכל מקרה של סתירה בין המופיע
בחוברת לאמור בחוק הפיקוח על יצוא ביטחוני,
התשס"ז-2007, והתקנות מכוחו, גוברות הוראות החוק
והתקנות.

ניתן ליצור עימנו קשר במייל
Api_enforcement@mod.gov.il

